

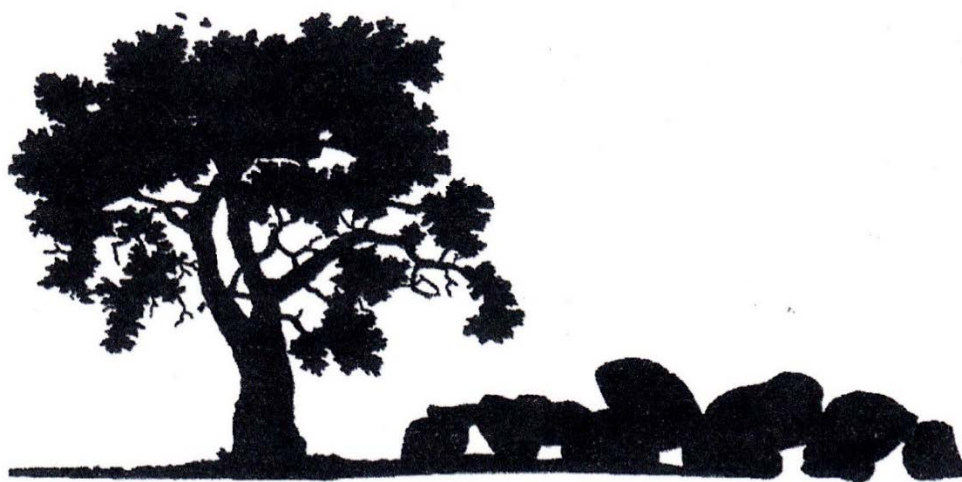
ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

Genealogisch tijdschrift voor Drenthe en
Noordwest-Overijssel

THREANT

29e jaargang – (2018) nr. 2

THREANT

is het kwartaalblad van
NGV Drenthe en Noordwest-Overijssel

INHOUD:

Van de voorzitter	29
Activiteiten NGV Drenthe en NW-Overijssel	30
Genealogisch inloopspreekuur	31
Lezing over paasgebruiken	31
Agenda algemene ledenvergadering	32
Inzenddatum kopij volgende Threant	34
Een Hoogeveense turfgraver die veldwachter. werd op een tropisch eiland	34
Samenwerking Promens Care en NGV bij de digitalisering	38
Onderduikershol in Exloo	40
Mijn kennismaking met DNA in relatie tot genealogie	44
Nieuw in de bibliotheek van de NGV Drenthe en Noordwest-Overijssel	52
Tijdschriften Historische verenigingen	54

Regels voor het inzenden van kopij vindt u op onze afdelingssite.

De *Threant* verschijnt 4 x per jaar. Leden van NGV Drenthe en Noordwest-Overijssel ontvangen de *Threant* geheel gratis.

Redactie Threant

eindred.: Henriëtte Meppelink
lay-out: Henriëtte Meppelink
redactielid: Jan Ridderbos
Jan Pol

Redactie-adres:
Threant, p/a A. Pol-Snippe
Prins Mauritsplein 30-23
7902 AG Hoogeveen

Ook niet-leden kunnen zich op *Threant* abonneren voor €9,50 per jaar, losse nummers €3,00 (incl. portokosten).

De bedragen kunnen worden overgemaakt op rek. nr. NL48INGB0003067169 ten name van NGV Drenthe en Noordwest Overijssel te Waneperveen. Bij nabestellingen verzoeken wij u de jaargang(en) c.q. het nummer van de te ontvangen *Threant* te vermelden.

De redactie aanvaardt geen verantwoordelijkheid aangaande de inhoud van de genealogische artikelen.

Bronvermelding:

Ons tijdschrift is van en voor onze leden. Dit willen we graag zo houden. Om zoveel mogelijk bekendheid aan onze vereniging en ons blad te geven, vraagt de NGV Drenthe u overgenomen artikelen met bronvermelding op te nemen.

Threant wordt gedrukt bij Promens Care in Hoogeveen.
ISSN: 1380 – 393 X

Facebook:

<https://www.facebook.com/ngvafdelingdrenthe>.

Adres gegevens:
Informatiecentrum NGV
Kosterijland 3
3981 AJ Bunnik
Postadres: NGV, Postbus 50
3980 CB Bunnik
www.ontdekjouwverhaal.nl

VAN DE VOORZITTER

Allereerst een correctie op mijn voorwoord in Threant 2017-4. Daar staat dat het nieuwe Verenigingscentrum (VC) gereed is. Inmiddels is ons VC echter omgedoopt in Informatiecentrum. Dat is ook wel terecht, want lid of geen lid, iedereen is daar van harte welkom. Ben je er nog nooit geweest? Moet je toch eens doen als je daarvoor de mogelijkheid hebt. Met meer dan 60.000 boeken en 18 miljoen (!) documenten zit er vast wel iets tussen waar je wat aan hebt. Tijdens openingstijden is er altijd wel iemand beschikbaar die je kan helpen bij je zoektocht.

In de afgelopen weken heb ik weinig kunnen doen aan genealogie. Mensen die probeerden via e-mail contact met mij op te nemen hebben geen antwoord op hun mailtje gekregen. Oorzaak: een onherstelbare defecte computer. Daarom heb ik een geheel nieuw systeem gebouwd, dat nogal wat tijd in beslag nam, omdat sommige onderdelen niet direct leverbaar waren. Gelukkig staat er nu weer een vrolijke jongen onder mijn bureau en kan ik weer mailtjes ontvangen. Mijn bestanden bleven echter bewaard: er was een recente backup aanwezig. Tips zijn er altijd al geweest in de wereld van de computer. De belangrijkste is: maak regelmatig een backup. Als ik dat niet gedaan had was ik bijna 40Gb aan bestanden kwijt en ruim 25Gb aan genealogische gegevens: een levenswerk.

De Dag van de Drentse Familiegesciedenis is ook dit jaar weer goed bezocht met een bezoekersaantal van bijna 500 personen. Op die dag kreeg ik een vraag hoe je familieleden kunt zoeken in het archief of op <http://www.alledrenten.nl> na 1912. Het antwoord op die vraag luidt simpel: dat kan niet. Wat de geboorteakten betreft, deze zijn in het archief aanwezig van 1811-1912, de huwelijksakten (en de bijlagen) van 1811 tot 1932 en de overlijdensakten van 1811 tot 1962. Daarna zijn ze nog niet openbaar. Echter, de bevolkingsregisters van ca. 1850 tot 1938 kunnen soms een oplossing bieden. Lukt het dan nog niet en je bent (naaste) familie, dan kun je op het gemeentehuis terecht, waar betrokkene bijv. is overleden. Wil je hier meer over weten, kijk dan eens op de volgende website:

<http://www.drentsarchief.nl/onderzoeken/zoektips/stamboomonderzoek>.

Daar lees je meer over dit onderwerp.

Tot slot wil ik nog even terugkomen op de lezing van Rob Dix over het zoeken naar voorouders in Duitsland. De opkomst was dit keer erg goed en sommigen hadden Rob Dix van tevoren een mailtje gestuurd met de vraag waar je een bepaald persoon kon zoeken in Duitsland. Al deze mensen hebben antwoord op hun vraag gekregen omdat Rob de vragen in zijn verhaal had 'verweven'. Opmerkelijk was het dat er meer voorouders in Duitsland via het internet

kunnen worden getraceerd, dan gedacht. Je moet er wel doorzettingsvermogen voor hebben en enige kennis van de Duitse geschiedenis lijkt mij een must.

Harm Hillinga, uw voorzitter

ACTIVITEITENAGENDA NGV DRENTHE EN NOORDWEST-OVERIJSEL

7 april: Symposium Genetische Genealogie, aanvang 9.30 uur. Zie het artikel op blz. 44 van Henk v.d. Beukel.

14 april: Algemene ledenvergadering, aanvang 13.00 uur.

14 april: Lezing 'Paasgebruiken in Drenthe', aanvang 14.00 uur.

14 april: Inloopspreekuur stamboomonderzoek, aanvang 13.30 uur.

12 mei: Inloopspreekuur stamboomonderzoek, aanvang 13.30 uur.

12 mei: Algemene ledenvergadering in Driebergen, aanvang 13.00 uur.

Alle lezingen worden gehouden, mits anders vermeld, in de Vredehorst aan de Zuidwoldigerweg 32 in Hoogeveen.

OVERIGE ACTIVITEITEN

11 april: Lezing Oosterparkwijk en de wijk Beijum.

Locatie: Groninger Archieven aan het Cascadeplein 4; aanvang 20.00 uur.

14 april: Lezing televisieprogramma Verborgen verleden.

Locatie: Stefanshof Grotestraat 207 Borne; aanvang 14.00 uur.

3 juni: Famillement, Leeuwarden. Zie voor website: www.famillement.nl

Daar verschijnen de actuele gegevens. Ook kunt u kijken op deze website

<http://cbg.nl/actueel/Famillement-2018-in-Leeuwarden/>. Het is de moeite waard om hierop te kijken.

LEZING OVER PAASGEBRUIKEN

Dr. Henk Nijkeuter houdt zaterdag 14 april in de Vredehorst aan de Zuidwoldigerweg in Hoogeveen een lezing over paasgebruiken. De aanvang is 14.00 uur. De lezing is toegankelijk voor leden en niet-leden.

Mensen zoeken met Pasen eieren of ontsteken Paasvuren. Waar zou die gewoonte toch vandaan komen?

Dat heeft te maken met de oorsprong van Pasen. Wij denken met Pasen aan wat de Bijbel er over vertelt en hoe het in de kerken wordt gevierd. Maar Pasen heeft ook een heidense wortel. Het is ook een feest geweest bij de Germanen en de Romeinen, een feest van het licht en van het nieuwe leven. Het heidense geloof was een natuurgeloof.

Daarin werden de goden en godinnen vereerd, die zorgden voor de groei en het nieuwe leven in de natuur. De zon speelde daarin een hoofdrol. Vandaar licht en vuur, wat we in vele vormen bij Pasen tegenkomen. Ook het gedoe met eieren heeft daarmee te maken. Het ei is dan symbool geworden van vruchtbaarheid en nieuw leven. Eieren zoeken, eierslaan, eitje tikken, eilopen, eidansen enz. Het zijn allemaal gebruiken, die bedoelen het leven en de vruchtbaarheid te bevorderen.

In deze lezing zal op de heidense en christelijke achtergronden van het paasfeest worden ingegaan. Ook de diverse gebruiken rond de paastijd - van vroeger en heden – zullen de revue passeren. Liedjes, teksten, gedichten en materiële zaken uit de paastijd zullen aan het publiek worden uitgelegd.

Dr. Henk Nijkeuter is neerlandicus en historicus. Hij is werkzaam als hoofd archieven bij het Drents Archief te Assen.

GENEALOGISCH INLOOFSPREEKUUR

De NGV afd. Drenthe en Noordwest-Overijssel houdt in samenwerking met de Bibliotheek Hoogeveen een genealogisch inloopspreekuur. Dit genealogisch inloopspreekuur is elke tweede zaterdag van de maand vanaf 13.30 tot 15.30 uur in de bibliotheek.

Deze middag is bestemd voor als u wilt beginnen met stamboomonderzoek naar uw voorouder en niet weet hoe en waar, als u al bent begonnen en u bent vastgelopen in het onderzoek en als u vragen heeft over stamboomonderzoek, bronnen, archieven en webadressen.

De vragen hoeven niet specifiek over Hoogeveen of Drenthe te gaan, in principe is dit inloopspreekuur bedoeld voor onderzoek in heel Nederland.

Het is niet zo dat wij een stamboom voor u maken, maar wij willen u wel graag weer op weg helpen. Het inloopspreekuur wordt verzorgd door Anneke en Jan Pol en is gratis toegankelijk.

De volgende data zijn: 14 april en 12 mei 2018. Locatie: Bibliotheek Hoogeveen, Willemskade 27 Hoogeveen.

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING

Het bestuur van de NGV afd. Drenthe en Noordwest-Overijssel roept haar leden op voor de te houden voorjaarsvergadering op zaterdag 14 april 2018. De vergadering wordt gehouden in de Vredehorst, Zuidwoldigerweg 32, 7908 AD te Hoogeveen van 13.00 uur tot 13.45 uur.

1. Opening en vaststelling agenda.
2. Mededelingen en ingekomen stukken.
3. Notulen van de ledenvergadering van 18 november 2017 te Hoogeveen. *)
4. Afdelingsjaarverslag 2017 van de secretaris. *)
5. Afdelingsjaarverslag 2017 van de penningmeester. *)
- 6a. Verslag van de kascommissie, bestaande uit de heer H.J. de Vries (Hoogeveen, 3e keer) en G.D. Zwanenburg (Drachten, 2e keer).
- 6b. Verlenen décharge aan penningmeester en bestuur
- 7a. Benoeming van de kascommissie.
Indien de heren akkoord gaan, bestaat de nieuwe kascommissie uit de heer G.D. Zwanenburg (Drachten, 3e keer) en J.P. Schelhaas (Hoogeveen, 1e keer, was reserve).
- 7b. Er moet een nieuw reserve-kascommissielid (iemand die nu geen bestuurslid of lid van de kascommissie is) worden benoemd.
8. Bestuursverkiezing.

Conform artikel 27 lid 2 en 3 van de statuten van de NGV, kunnen leden zich (tegen)kandidaat stellen voor een bestuursfunctie tot uiterlijk één week voor aanvang van de vergadering, schriftelijk en ondersteund (ondertekend) door minimaal vijf leden van de afdeling. De leden hebben zitting voor drie jaar en zijn vervolgens terstond herbenoembaar. Het bestuur stelt een zodanig

rooster van aftreden vast, dat telkens ongeveer 1/3 van het aantal leden aftredend is, waaronder tenminste één lid van het dagelijks bestuur. Wie in een tussentijdse vacature wordt benoemd, neemt op het rooster de plaats in van zijn voorganger. Het bestuurslidmaatschap eindigt voorts door het beëindigen van het lidmaatschap.

Het rooster van aftreden ziet er thans als volgt uit:

2018: Jeannette Brown-Altena algemeen bestuurslid. Aftredend en herkiesbaar.

2018: Bert Heidmeijer, penningmeester, DB lid. Aftredend en herkiesbaar. Bert heeft aangegeven dat dit zijn laatste jaar is. Volgend jaar moet er dus een nieuwe penningmeester komen. Dit geeft ons alvast stof tot nadenken.

2019: Jan Ridderbos, secretaris, DB lid

2019: Henk Jonkman, algemeen bestuurslid

2017: Harm Hillinga, voorzitter, DB lid

2017: Bas de Wit, algemeen bestuurslid

Jeannette Brown-Altena is in de plaats gekomen van Aaldert Otten die tussentijds is afgetreden. Een nieuw bestuurslid neemt de plaats in van de afgetreden voorganger. Er zijn bij het opstellen van deze agenda geen (tegen)kandidaten.

Tegenkandidaten kunnen zich tot zeven dagen voor de vergadering schriftelijk opgeven bij de secretaris, mede ondertekend door vijf leden.

9. Kort verslag van de ALV op 25 november 2017 te Driebergen. Deze werd bijgewoond door de plv. afgevaardigden van de afdeling Bert Heidmeijer en Bas de Wit. *)

10. Voorbespreking van de ALV te Driebergen op 12 mei 2018.**)

11. Benoeming en mandatering afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde voor de ALV te Driebergen op zaterdag 22 april aanstaande. Onze voorzitter is reeds eerder als vaste afgevaardigde benoemd en de secretaris als plaatsvervangend afgevaardigde. De afgevaardigde zal bij toerbeurt worden begeleid door een ander bestuurslid. Derhalve hoeft er geen benoeming en mandatering meer plaats te vinden. De afgevaardigde zal namens de afdeling naar eer en geweten de ter tafel komende onderwerpen afhandelen. Voorstel tot continuering van dit beleid.

12. Rondvraag.

13. Sluiting.

*) Bij deze agendapunten behoren bijlagen. Deze stukken zijn via de website in te zien.

***) Bij dit agendapunt behoren bijlagen die u kunt vinden op de landelijke website.

De agenda en de bijlagen liggen niet ter inzage ter vergadering en worden niet meer post verzonden.

INZENDDATUM KOPIJ VOLGENDE THREANT

De redactie stelt het zeer op prijs om uw kopij te ontvangen. Kopij voor het volgende nummer moet voor 30 mei 2018 binnen zijn bij het mailadres van de redactie: kopij@drenthe.ngv.nl. Bij voorbaat onze dank! Lever uw kopij bij voorbaat aan per mail op A4-formaat, lettertype Calibri, punt grootte 15. Voor andere vormen van kopij indienen kunt contact opnemen met de redactie. Zie voor adres en telefoonnummer achterin deze Threant.

EEN TURFGRAVER DIE VELDWACHTER WERD OP EEN TROPISCH EILAND

Ingezonden door Jan van der Sleen. Email: janvandersleen@planet.nl

Zo af en toe zijn er van die gebeurtenissen die in het verleden plaatsvonden waarvan je wat meer wilt weten. Zo ook onderstaand verhaal van een inwoner uit de gemeente Hoogeveen, later Nieuwlande. Het gaat om Gerhardus van der Weide deze moest uiteindelijk als dienstplichtige militair zijn verplichtingen voldoen en werd uitgezonden via Ermelo naar het toenmalige West-Indië (Ned-Antillen).

In het begin vond er nog een enkele maal een briefwisseling plaats met zijn moeder/broers en zussen in Nieuwlande, maar dit verwaterde uiteindelijk ook.

Naarmate de tijd verstreek deden er allerlei verhalen de ronde over deze Gerhardus van der Weide. Navraag bij diverse familieleden leverde uiteindelijk niet het antwoord op. Een telefoonboek van de Nederlandse Antillen bracht ogenscheinlijk uitkomst, er stond een Van der Weide in vermeld!

En inderdaad het was de dochter van Gerhardus, helaas kreeg ik van deze mevrouw geen verdere respons. Het leek er op dat het allemaal op niets uit leek uit te lopen. Tot er een brief bezorgd werd gestuurd vanaf de Antillen. Een kleindochter van Gerhardus van der Weide reageerde op de brief 8 jaar geleden verstuurd naar haar tante. Foto's en het hele levensverhaal van de

familie Van der Weide kreeg ik toegestuurd! Gerhardus van der Weide werd geboren op 15-1-1877 in de gemeente Hoogeveen (Noord) als zoon van Hilbert van der Weide en Maria van Wijhe In 1889 overleed Hilbert van der Weide, zijn vrouw Maria van Wijhe en was ten tijde van het overlijden van haar man zwanger en beviel 2 maand later van hun 7e kind. Een weduwe met 7 kinderen was onvoorstelbaar zwaar vandaar dat er ook weer snel hertrouwt werd.

Het gezin van Hilbert en Maria van der Weide zag er zo uit:

Jan geb. 30-3-1873

Geertje geb. 30-9-1875

Gerhardus van der Weide geb. 15-1-1877

Geertruida geb. 30-9-1878

Hilbert geb. 3-7-1883

Willem geb. 29-10-1885

Beertje geb. 13-4-1889 (2 maand na het overlijden van de vader)

Op 2 mei 1896 hertrouwt Maria van Wijhe (de moeder van Gerhardus) met Roelof Martinus (een weduwnaar), deze had toen ook 3 kinderen.

Het gezin bestond dus ineens uit 10 kinderen waarvan de oudsten al niet meer thuis woonden.

Roelof Martinus was dus ook weduwnaar en één van zijn drie kinderen was Klaas Martinus, deze is als turfgraver vertrokken naar Engeland in 1899 en sindsdien is er nooit meer iets van hem vernomen. Het hele gezin verhuist dan naar Nieuwlande. Dit was op 26-3-1898, Nieuwlande heette toen nog Zwinderscheveld. Gerhardus werkt nog een poosje in Duitsland als turfgraver maar moest dus op z'n 18e in militaire dienst en werd vervolgens uitgezonden naar West -Indië (Curaçao). Nadat hij z'n militaire dienst vervuld had, werd hij benoemd als veldwachter en werd hij in 1909 uitgezonden naar St. Maarten (Simpson Bay). Daar diende hij onder gouverneur Abraham J.C Brouwer, de reis vanaf Curaçao duurde toen nog 5 dagen. Gerhardus was in Nederland gelegerd in Ermelo.

Ondertussen was Gerhardus in 1901 gehuwd met Cornelia Gijsbertha Lamping en tot 1914 verbleef het gezin op St. Maarten waar ook de eerste 3 kinderen

geboren werden. Vervolgens keerde het gezin terug naar Curaçao en werden er nog 2 kinderen geboren. In 1918 verhuisde het gezin naar Saba waar opnieuw 2 kinderen geboren werden.

Saba was destijds een zeer geïsoleerd eiland en de bevolking bestond voor het grootste deel uit Ierse en Schotse immigranten.

Landingsbaan(tje) op Saba.

Het gezin keerde uiteindelijk weer terug naar Curaçao en bleef daar de rest van hun leven wonen.

Nu wonen er nog tal van nazaten op de ABC eilanden van deze oud inwoner uit Hoogeveen (Noord).

Het gezin Gerhardus van der Weide en Cornelia Gijsbertha Lamping.

Gerhardus van der Weide, geb. 15 januari 1877 Hoogeveen, overl. 16 november 1945 Curaçao.

Gehuwd 6 januari 1909 Curaçao.

Cornelia Gijsbertha Lamping, geb. 12 april 1890 Curaçao, overl. 16 december 1976 Willemstad, Curaçao.

Ze hadden 8 kinderen:

1. Geertruida Augustinus van der Weide

geb. 13 maart 1910 St. Maarten, overl. 5 maart 1995, gehuwd met een Nederlander.

2. Hilbert Wilhelmus van der Weide

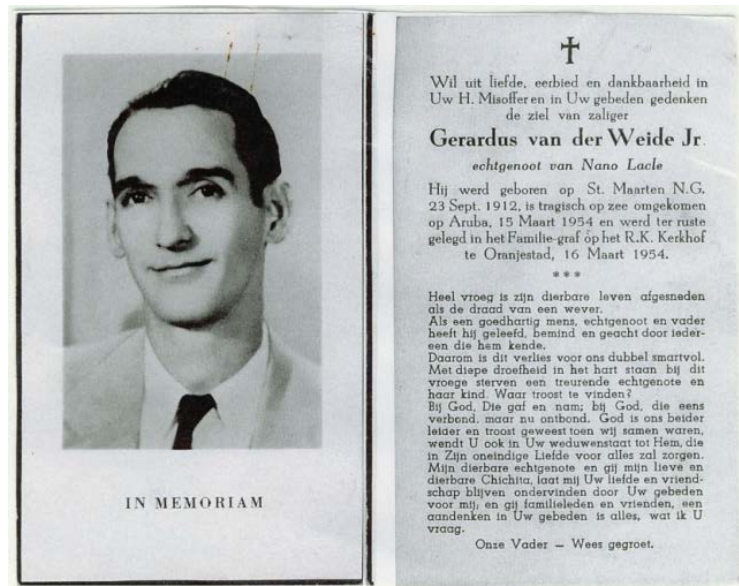
geb. 18 maart 1911 St. Maarten, overl. 2004, gehuwd met een Griekse Jodin. Inspecteur der Belasting op Aruba.

3. Gerhardus van der Weide, geb. 23 september 1912 St. Maarten, overl. 15 maart 1954 Aruba (verdrongen), was gehuwd met Nano Nicolasa Marana Laclé. Zijn beroep was ambtenaar.

Gerard van der Weide jr.

4. **Irma Maria van der Weide**, geb. 28 juni 1914 Curaçao, overl. 26 juli 1992
gehuwd met een Nederlander.
5. **Cornelia Eugenia van der Weide**, geb. 4 april 1917 Curaçao, ongehuwd
6. **Dorothea Wilhelmina van der Weide**, geb. 13 juni 1919 Saba, overl. 13
januari 1999 Saba, gehuwd met een Nederlander.
7. **Wilhelm Gijsbert van der Weide**, geb. 27 april 1921 Saba, overl. 2005,
gehuwd met een Arubaanse.
8. **Gladys Friné van der Weide**, geb. 2 april 1928 Curaçao, ongehuwd.

SAMENWERKING PROMENS CARE EN NGV BIJ DE DIGITALISERING

Ingezonden door Jaap van Zweeden, lid hoofdbestuur.

Lid zijn van een club of van een vereniging maakt je krachtiger. Door het delen van kennis en kunde kun je sneller een beter resultaat bereiken. Zo kun je genealogie en familieonderzoek prima in je eentje doen en een mooi resultaat maken in de vorm van een boek of een familie-website. Samenwerken met anderen maakt het familieonderzoek door verzamelen, ordenen en publiceren nog interessanter. Leden van de vereniging wijzen je op bronnen die je ook kunt raadplegen, kunnen je wijzen op relevante publicaties of je vertellen over effectieve onderzoeksmethoden. En vooral omdat leden toegang hebben tot de unieke collecties van de vereniging.

Kenmerkend voor genealogen is de drang om te verzamelen en te bewaren. De afdeling 'Drenthe en Noordwest-Overijssel' verzamelt al tientallen jaren familieberichten en ordent deze in kaartenbakken. Door deze gegevens te

digitaliseren zijn deze familieberichten nu thuis via internet te raadplegen voor de leden van de afdeling en voor alle leden van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Ook andere NGV-afdelingen hebben hun collecties gedigitaliseerd en beschikbaar gemaakt voor alle leden van de vereniging.

Foto: Jaap van Zweeden

In het Informatiecentrum (voorheen Verenigingscentrum) van de NGV in Bunnik staat een collectie met 18 miljoen krantenknipsels met familieberichten. Deze knipsels zijn alfabetisch opgeslagen in 2.675 kistjes, zoals op deze foto. Aan de digitalisering wordt gewerkt.

De afdeling 'Drenthe en Noordwest-Overijssel' digitaliseert haar grote collectie familieberichten in nauwe samenwerking met Promens Care in Hoogeveen. Een win-win samenwerking, want er is hoogwaardig resultaat voor de genealogie en er is hooggewaardeerd werk voor de medewerkers van Promens Care. Nu de gehele collectie binnenkort gedigitaliseerd is, is het plan gegroeid om de samenwerking van Promens Care en de NGV voort te zetten door mee te werken aan de digitalisering van de collectie krantenknipsels in het NGV-Informatiecentrum.

Foto: Jan Pol

Medewerkster Annemiek van Promens Care beoordeelt elk krantenknipsel op de genealogische waarde, ze verwijdert dubbelen en ze sorteert de knipsels naar soort bericht. Geboortes, huwelijken en overlijdens worden per soort samengevoegd en daarna op grootte gesorteerd. Daarna volgt het scannen van de knipsels.

Enthousiasme, motivatie en eenzelfde werkwijze zijn bepalend voor een succesvolle samenwerking. De eerste stap voor het proefproject is gezet en de eerste ervaringen zijn positief. Na de wederzijdse kennismaking en de vervolcontacten hebben we groot vertrouwen in het succes van de samenwerking.

Foto: Jan Pol

De gesorteerde krantenknipsels worden gescand en voorzien van een unieke digitale naam. De knipsels worden, in bundels van circa 50 knipsels, via internet naar Bunnik gestuurd en worden daar opgenomen in de database. Het indexeren en controleren gaat op de bestaande NGV werkwijze.

ONDERDUIKERSHOL IN EXLOO

Geplaatst met toestemming van de auteur Gea Martijn.

Tijdens mijn onderzoek naar mijn familie kom ik in het boekje Spitwa(a)rk van de Historische Vereniging Carspel Oderen een stukje tegen van familie die ondergedoken hebben gezeten tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Het gaat om Lambert Pruisscher en Hendrik Henderikus Klasens (neven van elkaar).

Harm Klasens (vader van Hendrik Henderikus Klasens) en Lammina Klasens (moeder van Lambert Pruisscher) zijn broer en zus.

*Lambert
Pruisscher*

Lambert PRUISSCHER, geboren op zondag 17 augustus 1924 te Odoorn, overleden op donderdag 25 juni 2009 te Exloo op 84-jarige leeftijd, gecremeerd op maandag 29 juni 2009 te Emmen, crematorium De Meerdijk om 14.30 uur. Zoon van **Jan Pruisscher** en **Lammina Klasens**. Gehuwd op 21-jarige leeftijd op vrijdag 5 juli 1946 te Exloo met **Tekie LEEUWINGA**, 18 jaar oud, geboren op zaterdag 11 februari 1928 te Odoorn.

Uit dit huwelijk:

1. Jan PRUISSCHER, geboren op woensdag 18 december 1946 te Odoorn.

*Hendrik
Henderikus
Klasens*

Hendrik Henderikus KLASENS, medewerker buitendienst van de gemeente Odoorn, geboren op woensdag 4 juni 1924 te Valthe
Threant jaargang 28 (2018) nr. 2

(Odoorn), overleden op dinsdag 22 april 1975 te Valthe (Odoorn) op 50-jarige leeftijd. Hendrik Henderikus Klasens is *overleden aan de gevolgen van de ziekte Multiple Sclerose (MS), een aandoening van het ruggenmerg en de hersenen*, begraven op zaterdag 26 april 1975 te Valthe (Odoorn) om 13.00 uur. Zoon van **Harm Klasens** en **Aaltje Ensing**.

Lambert Pruisscher en Hendrik Henderikus Klasens hebben ondergedoken gezeten, omdat ze geen gehoor hebben gegeven aan de oproep van de Duitsers om in hun land te komen werken in de oorlogsindustrie, de zogenaamde Arbeitseinsatz.

Lambert Pruisscher heeft voordat hij zich schuil heeft gehouden in het Ten Havebos gedurende twee jaren daarvoor zich al schuil gehouden in de omgeving van Valthermond. Hij hield zich schuil in een oude schaftkeet, oorspronkelijk bestemd voor veenarbeiders.

Tijdens de oorlogsjaren werd Hendrik Henderikus Klasens veelal Sjors genoemd om zijn werkelijke naam te verhullen. Dit in verband met het oog op zijn veiligheid.

Afhankelijk was hij ondergedoken bij een familie Klasens in Valthe. Tot op heden nog niet duidelijk om welke familie Klasens het gaat. Daarna dook hij onder in het Ten Havebos.

In het bos

Later hebben Lambert Pruisscher en Hendrik Henderikus Klasens zich schuil gehouden in het Ten Havebos. Het bos was in eigendom van de boerenfamilie Ten Have uit het Groningse Blijham. Het bos lag vlak achter de woning van Jan Pruisscher en Lammina Klasens, aan de Valtherweg 20 te Exloo, even ten noorden van het recreatiepark De Hunzebergen. Jan Pruisscher en Lammina Klasens zijn de ouders van Lambert Pruisscher.

De schuilplaats bestond in feite uit een heuvel met een kom in het midden. Met platen werd de kom afgedekt. Heide en takken dienden als camouflage. De ingang werd afgesloten met een fietswiel waar tussen de spaken ook weer takken waren gevlochten. Als het wiel op de ingang lag, kon men zo over de onderduikplaat heen lopen. Een verschil met de omgeving was in feite niet te zien. Deze omgeving was met hoge heidestruiken zeer dichtbegroeid en behalve een landwachter heeft men daar nooit iemand aangetroffen. Mogelijk was er toch verraad in het spel, omdat het bestaan van de schuilplaats niet

onbekend was. De aanwezigheid van deze landwachter bleef zonder gevolgen, ondanks dat de schuilplaats ook bekend was bij een aantal inwoners van Exloo, die sympathiseerden met de NSB.

De schuilplaats bevond zich op een plek waar voorheen een hunebed heeft gestaan, hunebed nummer D31a.

Dit is de plek waar het hunebed heeft gestaan, wat later het onderduikershol is.

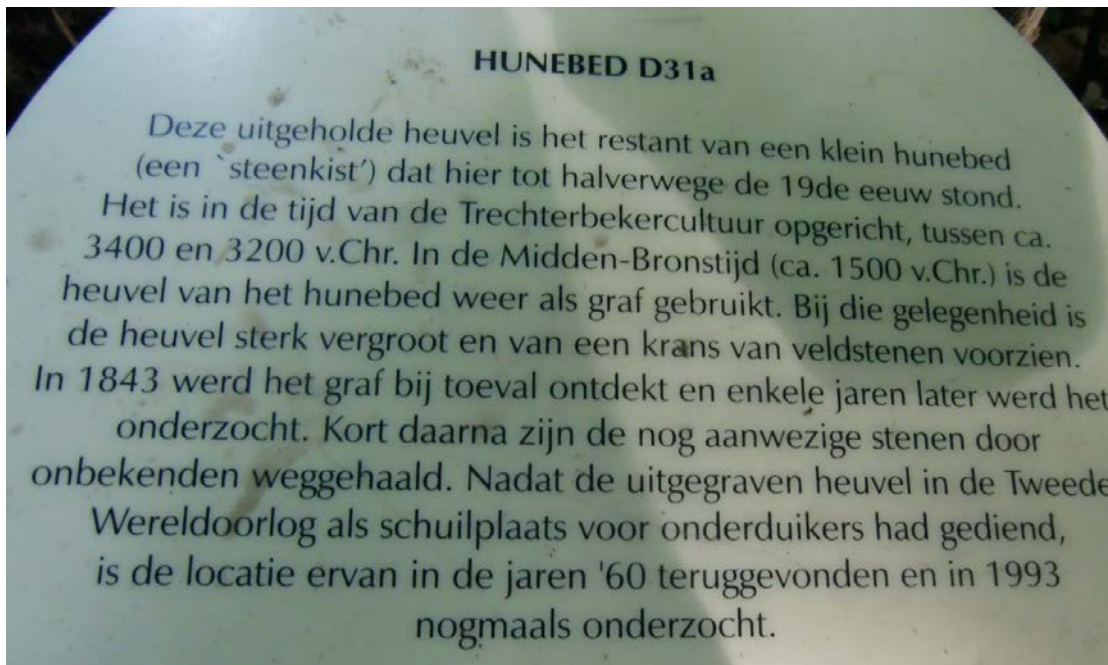
Het hunebed D31a dat in 1843 was ontdekt, door Jansen in 1847 onderzocht en waarvan de laatste stenen kort daarop zijn verdwenen, ligt aan de overkant van de weg. Tegenover de grafheuvel gaat u het bospad in, kruist een afwateringsslootje en loopt zo'n 100 meter door. De laagte waar u doorheen loopt is het smeltwaterdalletje dat men vroeger voor de 'haven van Hunsow' aanzag.

Zodra u aan de overkant van de 'haven' bent gekomen ziet u aan uw linkerhand een heuvel in het bos liggen waar een paadje naar toe voert. De heuvel heeft een duidelijk kratervormige opening, het resultaat van het werk van de 19de-eeuwse onderzoekers. Later onderzoek, in 1993, wees uit dat het hunebed in feite een 'steenkist' is geweest, een type graf dat in dezelfde periode als de hunebedden moet worden gedateerd maar dat uit veel kleinere stenen werd opgetrokken en maar voor een of slechts enkele doden bestemd was.

In de Bronstijd, omstreeks 1500 v.Chr., heeft men het (toen al eeuwenoude) graf opnieuw gebruikt voor een bijzetting en het geheel met een grote heuvel overdekt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben onderduikers de krater in

het Ten Havebos gebruikt als schuilplaats. De archeologen die hier in 1993 onderzoek deden, vonden allerlei keukengerei als stille getuigen terug.

De plaats van het hunebed wordt aangegeven doormiddel van een plaquette.

Verzorging vanuit het ouderlijk huis.

De verzorging van Lambert Pruisscher en Henderikus Klasens vond elke dag plaats vanuit het ouderlijk huis door moeder Lammina Pruischer-Klasens. Deze dagelijkse bezoeken waren uiteraard welkome onderbrekingen van de dagelijkse sleur. Het grootste deel van de dag werd overigens doorgebracht met kaarten.

*Valtherweg 20
huis van Jan Pruisscher en Lammina
Klasens*

*Het Ten Havebos
In de rode cirkel het huis van
Jan Pruisscher en Lammina
Klasens*

Drie weken voor de bevrijding werd Lambert Pruisscher op weg naar zijn vader die in Veenhuizen gevangen zat vanwege het verkopen van Duitse brandstof (turf) in Rolde aangehouden en toen bleek dat hij niet over de benodigde papieren beschikte, werd hij alsnog 'opgepakt', zoals dat toen heette. Hij werd naar de SD in Assen aan de Iepenlaan overgebracht, waar hij niet alleen werd opgesloten, maar ook mishandeld.

Uiteindelijk kwam hij terecht in een werkkamp in het Duitse Fürstenau, ten oosten van Lingen, niet ver van de Nederlandse grens, waar hij ook hier met een zekere regelmaat werd mishandeld. Na de oorlog keerde hij lopend terug. Zoals zo velen is ook hij niet ontkomen aan de psychische gevolgen van de ontberingen, die hij heeft moeten doorstaan.

Tijdens ons onderzoek zijn we te weten gekomen dat van het onderduiken in het bos van Lambert Pruisscher en Hendrik Henderikus Klasens een film is gemaakt:

Onderduiken 50 jaar na dato, gemaakt door Aad Vink in 1995.

Zie link hieronder:

<http://www.amateurfilmplatform.nl/movies/av742-onderduiken-50-jaar-na-dato-vink-aad-camera-en-montage-vermoedelijk-1995>

MIJN KENNISMAKING MET DNA IN RELATIE TOT GENEALOGIE

Ingezonden door: H. v.d. Beukel: henkvdbbeukel@olyphant.nl

Het is alweer de nodige jaren geleden, dat ik kennis maakte met DNA in samenhang met genealogie. Dat was in 2008 toen ik mijn wattenstaafjes met wangslim opstuurde naar het **Genographic Project van National Geographic**. Zij hebben dat project in 2005 met medefinanciering van IBM en de Waitt Foundation gestart onder leiding van Spencer Wells

(<https://genographic.nationalgeographic.com/>). Dat was een meerjarige genetisch-antropologische studie om de historische verspreidingspatronen van de mensheid over de aarde in kaart te brengen door het verzamelen en analyseren van DNA stalen. En die ambitieuze doelstellingen maakten mij nieuwsgierig. Meer dan 890.000 deelnemers uit ruim 140 landen deden er tot nu toe aan mee, waarbij veld onderzoekers van 11 regionale centra wereldwijd DNA verzamelen van inheemse bevolkingen.

Het intrigerende nieuws voor mij was toen voor het eerst kennismaken met concreet onderbouwde inzichten in de verspreiding van de mensheid over de aarde. Daarnaast kreeg ik aanknopingspunten over de herkomst van mijn voorouders.

Geschiedenis van deze nog jonge technologie

Als je tegenwoordig de kranten leest zie je vele toepassingen, zoals bijvoorbeeld: medisch onderzoek met betrekking tot fysieke eigenschappen en vatbaarheid voor bepaalde ziektes door genetische afwijkingen, onderzoek naar verwantschap bij het terugvinden van familie in adoptie situaties, forensisch onderzoek voor het oplossen van criminele zaken, etc. Dat kan de indruk geven, dat deze snel ingeburgerde kennis al lang bestaat, maar dat is niet zo.

De eerste doorbraak in de genetische genealogie kwam door een vraagstelling van een Canadese Asjkenazim Karl Skorecki, een arts voor nierziekten. Hij was verwant aan de familie Kohen evenals een collega in zijn ziekenhuis. Zich baserend op de bijbel meende hij dat joodse priesters (Kohanim) allemaal van dezelfde oer-priester Aaron (broer van Mozes) afstamden. Aangezien beide mannen Kohen verwant waren, vroeg Skorecki zich af of er tussen hem en zijn collega misschien een genetische aantoonbare verwantschap bestond. Daartoe wendde hij zich tot zijn collega M. Hammer, een onderzoeker van het DNA. Bij het Y-DNA-onderzoek (dat door de vader op zoon, op zoon, op zoon, etc wordt overgedragen) van beide mannen bleek dat zijn veronderstelling juist was. Er bestonden inderdaad genetische overeenkomsten hoewel de lichamelijke kenmerken van beide mannen toch duidelijk verschilden. Dit onderzoek werd in het wereldberoemde tijdschrift Nature in 1997 gepubliceerd. Deze publicatie bracht indertijd een schokgolf in de genealogische wereld teweeg.

De tweede doorbraak was een methodologische DNA-studie van Bryan Sykes, een DNA-bioloog in Oxford die mede op basis van het eerdere resultaat van Skorecki een genetische genealogische onderneming opzette. Sykes verrichtte bovendien baanbrekend onderzoek met zijn studie van het Mt-DNA, waarvoor hij de onderzoekstechnieken van Fred Sangers verder ontwikkelde. Anders dan de mannelijke lijn wordt Mt-DNA via de moederlijke afstammingslijn doorgegeven. Hij stelde op basis van zijn onderzoek vast dat alle West-Europeanen van 7 Eva's afstammen. Deze studie verscheen in 2001. Inmiddels weten wij dat dit werkelijke aantal vermoedelijk tussen de 10-12 Eva's zal liggen. Die zeven dames gaf hij fictieve namen die soms nog wel gebruikt worden: Jasmijn (Perzische naam), Katrine, Tara (Keltische naam), Ursula, Valde (Noorse naam), Xenia (naam in de Kaukasus). Ook zijn studie bracht een schokgolf te weeg. Een belangrijke spin-off van zijn onderzoek was de mogelijkheid om de stoffelijke resten van de tsarenfamilie (Nicolaas 2) te

kunnen identificeren.

Vanaf 2000 werd op commerciële basis de mogelijkheid aan genealogen geboden om DNA-onderzoek te laten verrichten. Het ging daarbij vooral om verwantschapsstudies. Aanvankelijk ging dit nog met de beperkte mogelijkheden van toen. Een van de eerste bedrijven die zich hiermee bezig gingen houden was Family Tree DNA (FTDNA - <https://www.familytreedna.com/>)

Een echte doorbraak kwam in 2005 met het bovengenoemde Genographic project. IBM beschikte over voldoende knowhow op het gebied van de software om grote databestanden te beheren en te analyseren. Men startte met het DNA-achternaam-project, ook wel Y-DNA-onderzoek waarbij 12 STR kenmerken werden gebruikt. De eerste resultaten die in 2007 verschenen waren vooral gericht waren op antropologische migratiestudies. Maar dit had echter ook onmiddellijke gevolgen voor de genealogie, waar nieuwe mogelijkheden werden geopend.

Voorals in de Verenigde Staten is genetische genealogie populair geworden, met name onder Afro-Amerikanen. Aangezien bij deze groep geschreven bronnen ontbreken kunnen zij met DNA-onderzoek toch iets meer van hun voorgeslacht te weten komen. Daardoor zijn in de VS en Israël enkele grote commerciële genealogische bedrijven ontstaan die zeer nauw met bekende DNA-laboratoria samenwerken.

Wat is Genetische genealogie?

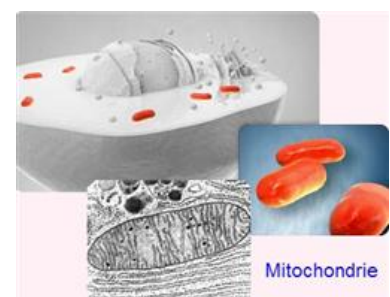
Deze korte uitleg van de basisbegrippen leen ik van de website van de NGV over Genetische Genealogie

(<http://www.ngv.nl/wwwDNA/index.php?site=DNA>). Genetische genealogie gebruikt verschillen in het **DNA (DeoxyriboNucleic Acid)** om herkomst en verwantschap vast te stellen. Daarbij zijn 3 mogelijkheden te onderscheiden.

Voor het meeste DNA (autosomaal DNA) geldt, dat verwantschap en herkomst vastgesteld kan worden, maar niet de afstammingslijn. Je weet dan dus niet via welke ouder deze kenmerken verkregen zijn en langs welke lijnen je met anderen verwant bent.

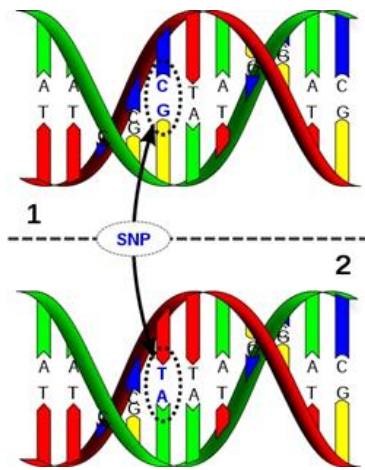
Dit is wel het geval met **mtDNA (mitochondriaal DNA)** en **Y-chromosomaal DNA**.

MtDNA erven mensen van hun moeder; Y-chromosomaal DNA vererft van vader op zoon. In beide gevallen worden op grond van overeenkomsten en verschillen in het DNA mensen in groepen

verdeeld. Omdat dit DNA via een enkele afstammingslijn doorgegeven wordt, noemen we dit **haplogroepen (enkel = haplos)**. Aan het begin van elke haplogroep staat een gemeenschappelijke voorouder (een **Most Recent Common Ancestor of MRCA**). De tijd, waarin deze leefde kan bij benadering berekend worden. De MRCA van alle groepen te samen wordt bij mtDNA 'Eva' genoemd en bij Y-chromosomaal DNA 'Adam'.

Van elk mens kan dus de mitochondriale haplogroep worden bepaald. De Y-chromosomale haplogroep kan alleen bepaald worden bij mannen.

In de kernen van alle miljarden cellen van het lichaam bevindt zich een dubbele set DNA verpakt in 23 chromosomenparen. De oorspronkelijke set is ontstaan bij de bevruchting. Een set van 23 chromosomen is afkomstig van de moeder; de andere set van 23 is afkomstig van de vader. Als een van de 23 chromosomen van de vader een Y-chromosoom is (en geen X-chromosoom) zal het embryo zich als mannelijk ontwikkelen. Daarnaast zitten er in de eicel buiten de kern mitochondriën, elk met een aantal kopieën

mtDNA. Elke keer als een cel zich in tweeën deelt, wordt het DNA uiterst nauwkeurig gekopieerd. Hierdoor zal het DNA van alle cellen aan elkaar gelijk zijn. Toch komen er foutjes (mutaties) voor. De meeste daarvan zullen niet bij het nageslacht terecht komen. Voor zover dat wel gebeurt, kunnen zij het begin vormen van een nieuwe aantoonbare afstammingslijn. De kans, dat een bepaalde mutatie ontstaat (mutatiefrequentie) is hierbij van belang. Veel voorkomende mutaties zijn niet bruikbaar omdat een overeenkomst dan eerder op toeval zal berusten dan op verwantschap. Echt zeldzame mutaties kunnen ons ver terug brengen in de tijd naar de periode van de 'Deep Ancestry'. Dit is het geval met de SNPs (snips).

DNA is opgebouwd uit nucleotiden. Hiervan zijn er 4 verschillende. Deze worden aangeduid met de letters A, C, G en T. Een set DNA wordt het genoom genoemd. Het menselijk genoom heeft 3 miljard nucleotiden. Je kunt dit vergelijken met de afstand Stockholm-Gibraltar met op elke mm een A, C, G of T. In deze vergelijking is het Y-chromosoom 60 km lang en het mitochondriaal chromosoom slechts 35 m. Het meeste DNA (99,9%) is bij mensen gelijk en dus ongeschikt voor vergelijking.

Bij een **SNP (Single Nucleotide Polymorphisms)** is één letter vervangen door een andere. Deze mutaties veranderen langzaam en worden gebruikt bij het bepalen van de haplogroep. De MRCA (gemeenschappelijke voorvader) leefde duizenden tot tienduizenden jaren geleden.

Figuur 1: STRs en SNPs.

STRs (Short Tandem Repeats) zijn herhalingen van een reeks nucleotiden bv CTAG. Het aantal herhalingen kan verschillen. De veranderingen in het aantal herhalingen (mutaties) komen vaker voor en gaan honderden tot duizenden jaren terug. Zij zijn geschikt om verwantschappen dichter bij vast te stellen. De reeks getallen, die horen bij een aantal bepaalde STRs noemen we het haplotype.

Zo kreeg ik als resultaat van de Genographic analyse de volgende gegevens over mijn haplogroep I1 (M253) en over de migratie van mijn mannelijke voorouders vanuit Afrika via de Balkan naar Scandinavië plus een beschrijving van de gebieden en perioden van die migratie:

Haplogroup I1 (M253)

The designations for all twelve loci examined for this purpose are listed here, along with the Short Tandem Repeats (STRs) outcome for each.

393	390	19	391	385a	385b	426	388	439	389-1	392	389-2
13	22	14	10	13	13	11	14	11	12	11	17

THE WAITT FAMILY FOUNDATION
Global field science supported by the Waitt Family Foundation.

NATIONAL GEOGRAPHIC™ IBM
A research partnership of National Geographic and IBM

Migratie vanuit Afrika

Uit al dit soort onderzoeken is een beeld ontstaan van de verspreiding van onze mensheid over de aarde. Die patronen gaan allemaal nog uit van één oorsprong vanuit Afrika.

Er zijn echter in vondsten van archeologisch materiaal nog bewerkbaar DNA gevonden. Mede door die

locaties zijn er ook theorieën ontstaan over meer oorsprongspunten, zoals bijvoorbeeld ook vanuit China en Siberië.

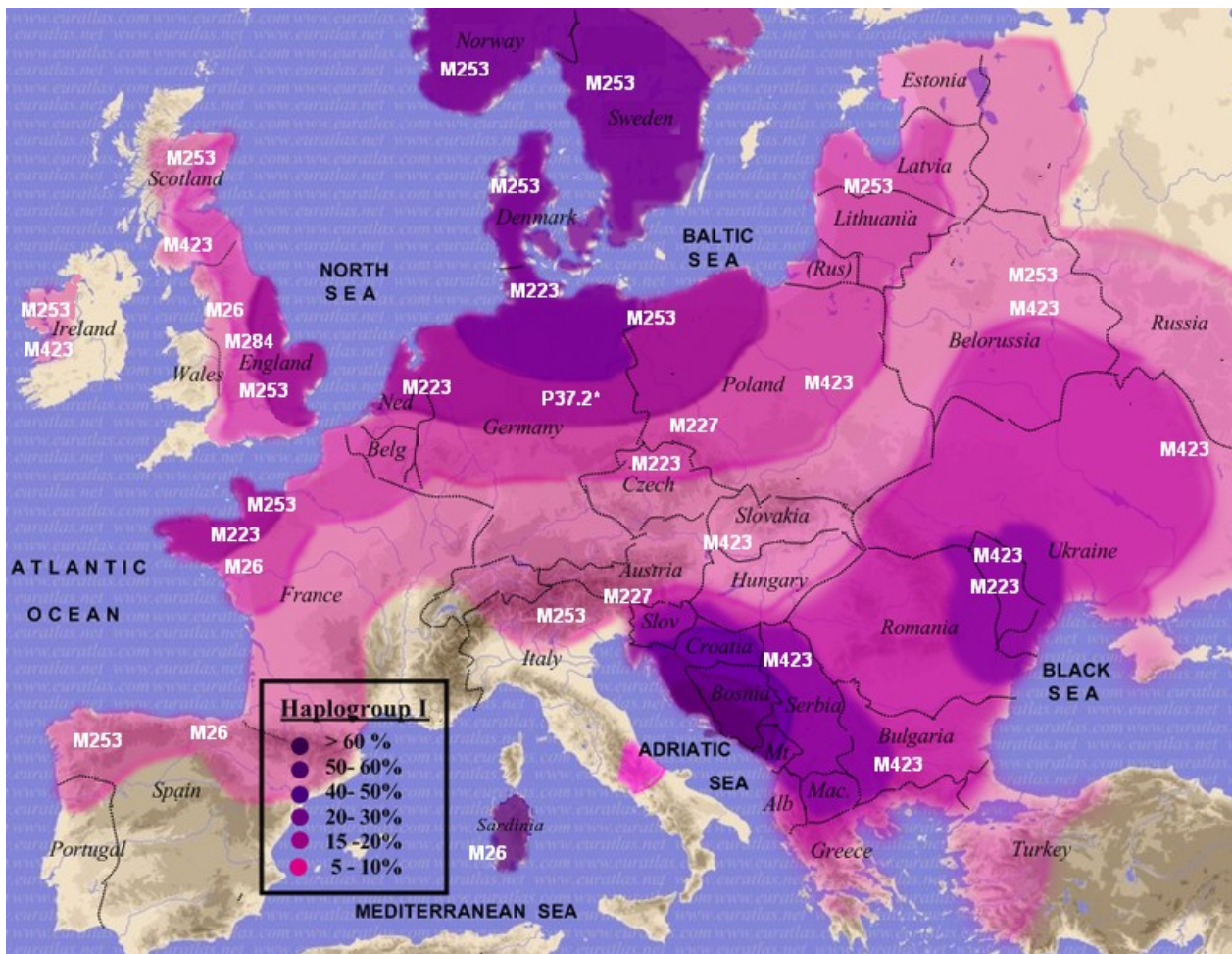
Dat laat eigenlijk alleen maar zien, dat dit nog een tamelijk jonge wetenschap is.

Haplogroepen van mijn families Van den Beukel en Sieders

Vervolgens heb ik in 2008 samen met een ander familielid van mijn familie Van den Beukel meegedaan aan het eerste grote **Genetische Genealogie project** op dit gebied in ons land. Dat eerste onderzoek trok veel belangstelling met een symposium en had ruim 400 deelnemers. Dat werd opgezet door de NGV samen met de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht' en het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde. Uit die beide projecten op basis van Y-DNA analyse werden ook weer gegevens bekend voor de familie Van den Beukel, die elkaar dekken. Die gegevens werden gepubliceerd in het boek "Zonen van Adam". Enkele jaren later is daar nog een vervolg op gekomen, ook weer met het Leids Universitair Medisch Centrum en het Forensisch Instituut.

Van den Beukel

De Y-DNA analyse van de familie Van den Beukel toont aan, dat wij behoren tot haplogroep I1 (M253). Die haplogroep toont een verspreiding vanuit Scandinavië en vandaar naar beneden langs de Noordzeekust tot Vlaanderen of tijdens de Friese expansie of met de verspreiding van de Vikingen tot ook Engeland, Normandië en Baskenland en Noord Italië. Volgens de mij bekende gegevens vanaf ± 1600 woonde mijn familie de afgelopen eeuwen altijd in het Westland.

Sieders

Vanuit mijn mannelijke Y-DNA kon ik echter niets zeggen over de Sieders voorouders van mijn moeder's kant, omdat ik uit die hoek toen geen deelnemer had. Wel heb ik toen Fred Sieders ook laten deelnemen aan het Genographic project. Ik had hem leren kennen toen hij mij benaderde met aanvullende gegevens naar aanleiding van mijn genealogie website <https://www.olyphant.nl/Familydesk>. Daar was ik zelf gekomen tot rond 1700 in Hoogeveen. Hij had het alleroudste spoor terug gevonden tot het huwelijk van Augustus Zider in 1652 in Meppel met Aeltien Hermens uit Colderveen. Hij was de allereerste Sieders, die uit Bischofswerda bij de huidige Pools-Duitse-Tsjechische grens kwam en de stamvader werd van alle Sieders nazaten in Nederland.

Door zijn deelname werden ook van de mannelijke afstamming van mijn Sieders familie gegevens over het spoor terug bekend. Maar zonder check van een andere mannelijke Sieders was echter niet volledig zeker in hoeverre die gegevens representatief waren. Er zouden namelijk mutaties geweest kunnen zijn of bijv. een onderbreking van die lijn door buitenechtelijke relaties.

Die haplogroep bleek namelijk ook een tamelijk bijzonder migratiepatroon te vertonen: niet echt gerelateerd aan West-Europa (hoewel Hitler er ook toe behoord schijnt te hebben), maar vooral 50 tot 80% van de Noord Afrikanen zelf (Berbers en Somalië) en in Zuidelijk Afrika de Khoisans. Vervolgens trok het spoor naar het Midden Oosten met zelfs verwantschap met de Askenazische Joden. Daarna zijn zij verder doorgetrokken over de Balkan naar Noord Europa, waarbij via Duitsland verdere vermenging in West Europa plaatsvond. Het profiel komt ook voor bij ca 25% van de Grieken en Sicilianen.

Pas veel later in 2017 kregen we meer zekerheid over die voorouderlijn via het Geniaal project van de KU-Leuven. Doordat we diezelfde Fred Sieders, samen met mijn achterneef Ferry Sieders (Drents Archief en secretaris DHV) en John Sieders (van de aannemerstak Sieders in Hoogeveen) mee konden laten doen aan dat project werd toen onomstotelijk vastgesteld, dat wij allen tot dezelfde Sieders familie behoren. Meer daarover zal worden verteld in het programma van het Symposium Genetische Genealogie, dat de DHV organiseert op zaterdag 7 april 2018 (zie de website <http://www.drentsehistorischevereniging.nl/symposium> voor nadere gegevens).

Als je die gegevens uit jouw analyse invoert in een grote database, zoals bijvoorbeeld die van FTDNA (waarvan er meerdere zijn) krijg je op gezette tijden updates wanneer er weer matches zijn gevonden met jouw gegevens over de wereld. En zo zie je dan hoe - meer specifiek voor je eigen voorouders - die verspreiding zich ook in je eigen voorouders heeft voltrokken. Niet alleen in Europa, maar natuurlijk ook via de latere emigraties naar bijvoorbeeld Amerika en Canada.

Zie bijvoorbeeld ook de interessante **eupedia website** voor meer genetische informatie over deze verschillende haplogroepen en migratiepatronen https://www.eupedia.com/europe/origins_haplogroups_europe.shtml. Op die eupedia site staat overigens veel meer informatie (weliswaar in het Engels) over genetische genealogie. Ook de website van de Bradshaw Foundation bevat een schat aan informatie <http://www.bradshawfoundation.com/>. Ook op de site <http://www.genografie.nl/Verre-Voorouders.htm> van Boed Marres is veel interessante informatie over onze voorouders te vinden.

Vroege bewoning Noord Nederland en 3 instromen

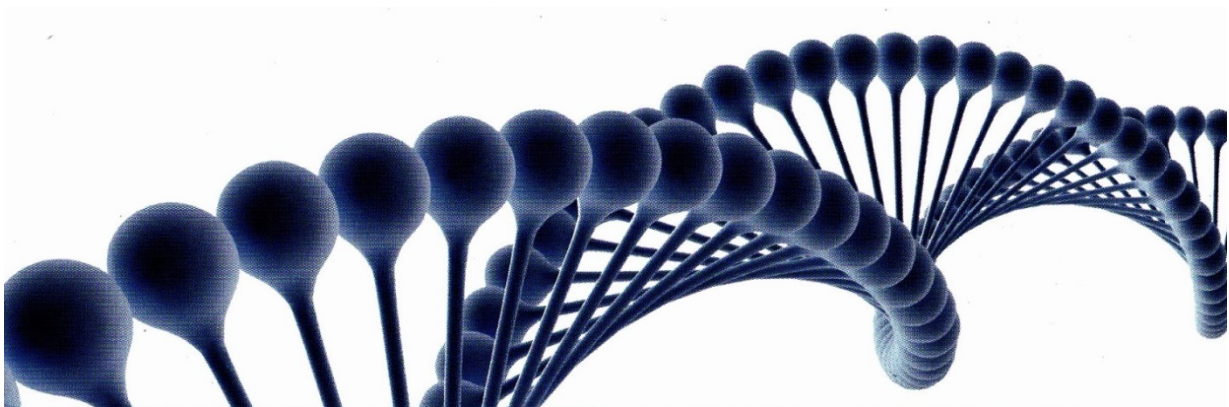
In het verleden heb ik weleens met de gedachte gespeeld of het misschien

mogelijk zou zijn via DNA analyses na te gaan of er nog sporen van de drie grote migratie instromen in Noord Nederland terug te vinden zouden zijn. Dat waren namelijk de instromen vanuit het Noorden vanuit Scandinavië langs de Noordzee kust (I1), vanuit het Zuiden via Spanje en Frankrijk (R1b) en vanuit het Oosten uit Duitsland. In bepaalde gebieden (bijvoorbeeld Zuid Engeland) zijn zulke grenzen tussen bevolkingsgroepen nog steeds duidelijk herkenbaar. Ook bijvoorbeeld in het Midden-Oosten zijn nog steeds de sporen van nazaten van de Kruisvaarders uit het Westen terug te vinden. Dat idee hebben we echter moeten laten varen, omdat de latere mobiliteit dergelijke mogelijke sporen geheel onherkenbaar heeft gemaakt.

Benelux project

Bij dat verhaal heb ik ook contact gehad met de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, die samen met de KU-Leuven het Benelux project hebben lopen, waarbij dan aangesloten zou kunnen worden voor het verkrijgen en laten analyseren voor de stalen. Mogelijk, dat daarover ook op het DHV symposium meer wordt verteld. In ieder geval is op <https://dna-benelux.eu//> meer informatie over dat project te vinden.

Hieruit moge duidelijk zijn, hoezeer de genetische genealogie een interessante aanvulling vormt op de genealogie. Op mijn eigen website heb ik op de afzonderlijke Genetische Genealogie pagina naast andere informatie ook een overzicht gegeven van een aantal links naar andere websites op dit gebied <https://www.olyphant.nl/Familydesk2/nl/genetische-genealogie/links-genetische-genealogie.html>.

NIEUW IN DE BIBLIOTHEEK VAN NGV DRENTHE EN NOORDWEST-OVERIJSSSEL

Op zaterdag 12 maart 2016 heeft dhr. Wim Kamphorst op onze ledenbijeenkomst ons iets verteld over Hisgis en het kadaster.

Iedereen die iets meer wil weten waar zijn of haar voorouders gewoond hebben of een bepaald gebouw, kan daarvoor terecht bij het kadaster.

Nu heeft ook het kadaster veel gedigitaliseerd, maar dat is lang niet altijd in te

zien via de computer thuis. Daarvoor moet je naar de Regionale Historische Centra (RHC, in Drenthe in het Drents Archief in Assen). Daar kun je met een Kadaster Archiefviewer heel wat gegevens inzien.

In het kadaster worden heel wat gebiedskaarten en perceelgegevens weergegeven, maar ook is te zoeken op personen: wie heeft waar eigendommen?

Het zoeken in deze kadasters is nog niet zo eenvoudig. Op elke RHC is er altijd wel iemand zo vriendelijk om te helpen. Maar wat ook bijzonder kan helpen is het boek dat we nu voor onze bibliotheek hebben aangekocht.

Dat is het boek van **Maan Verheijen**, die een duidelijk boek heeft geschreven met de titel '**Aan de slag in de kadastrale archieven**', een handleiding voor de particuliere onderzoeker. Hoewel dit boek in 2014 is geschreven is het voor een deel ook al weer verouderd omdat verwezen wordt naar de website 'watwaswaar' en dat is nu op weer opgehouden te bestaan. Nu kunnen mensen terecht bij www.erfgoedenlocatie.nl en bij www.beeldbank.nl.

Dit boek is een uitermate informerend boek voor iemand die zich wat wil voorbereiden op een bezoek in een RHC om meer te weten te komen over wat je voorouders aan bezittingen hadden vanaf 1832.

Dit boek kan vanuit onze bibliotheek worden geleend. Reserveringen kan via de bibliothecaris.

De afdeling ontving 2 boekwerkjes voor onze bibliotheek. Deze kunnen dus geleend of ingezien worden. Reserveren kan via de website of de bibliothecaris.

*A) 150 jaar Rooms-Katholiek Erica door G.H.J. Kolker & G.J. Vedder:

Met een voorwoord van pastoor A. Buter. Na 1853 werd een start mogelijk in de boekweit- en veenkolonie Erica. In 1867 werd een noodkerk gesticht. De pastoors en hun ervaringen worden beschreven. In dit weidse gebied werden 4 kerkgebouwen gesticht om de groei op te vangen. Er werd een nieuwe katholieke school gebouwd in 1924 en in 1933 werd de huidige kerk gebouwd in de stijl van Berlage.

Sinds 2008 leest pater Jozef Okonek uit Polen de heilige mis voor de Poolse gemeenschap in Drenthe.

*B) Het Erica's prentenboek door Gerard H.J. Kolker:

Na een korte inleiding volgen 137 bidprentjes uit de collectie van dhr. Kolker. Het betreft personen die begraven zijn op het Rooms-Katholiek Kerkhof in Erica; ze zijn vóór 1900 geboren. Van iedere persoon één A4 pagina en achterin is een index opgenomen.

Deze bidprentjes zijn getoetst aan het Rooms-Katholiek Kerkarchief Erica. Genealogische gegevens zijn toegevoegd op basis van 'WieWasWie'. Daardoor ontstaat een beeld van die persoon: ouders, beroep, partner met ouders. De familie's Van Os, Prinsen en Sibum/Sijbom komen herhaaldelijk voor.

NB van de bibliothecaris

Ik ben bezig om alle boeken in onze bibliotheek na te lopen en in ons overzicht van de juiste informatie te voorzien. Dat betekent dat er best veel gaat veranderen. Daarbij komt dat vanwege de vernieuwde website van de NGV ook dit onderdeel geheel vernieuwd gaat worden. Boeken kunnen nog wel via de website worden gereserveerd en op onze ledenbijeenkomsten worden meegenomen. Maar de laatste aanwinsten staan daarin nog niet verwerkt.

Henk Jonkman

Ontvangen bladen van de Historische Verenigingen in Drenthe & NW-Overijssel over de maanden augustus tot en met december 2017. In deze bladen vindt u soms ook genealogische gegevens van families. Want genealogie is ook historie.

Plaats/Nr.	Globale inhoud van het nummer
Drenthe 17/3	J B van Heutsz * Coevorden – De Dollard in Ansen – Kamp Stargard (D)
Annen 12/3	Landb.ver.- M.L.Lambers-Burger – Wanhoop – Kruisstraat 2/4 - Annen
Assen 27/3	Herbergen – G B Reddingius – Markten – R Vanderveen – H de Groot
Beilen 17/3	Eursingerweg – Jeugdsoos – Ruilverkavelingen - Eerpelkrabben
Bentheim 140	Urkunden Devesburg und Stovern (1340-1690) – Salzbergen: Höfen, Abgaben, Diensten – Emsländer in Amsterdam – Erpel met Natt – Hilflose Historiker – Haselünne – Freren – H Reichling – US-Bomber -
Diever 17/3	Hongerwinter – Alb. Lensen – Pingo – Oenema – Klaster vs Zaligman
Eelde 09-'17	Straatnamen(2) – Eelde in rijm – R J Bekkering – Sociale woningbouw
Emmen 17-08	Hoofdstraat 89/91 – Kalkovens – 100 jr. geleden – 25 jr. Hist.Ver.
Gasselte 17/2	Hadders-Bouws – Drouwenerzand – Hunnebedden op rijm – Adams
Gieten 09-'17	Wagenaar-Lanjouw manufacturen – Schipperspad – het Rommeltje

Plaats/Nr.	Globale inhoud van het nummer
Hardenb.34/3	Salomonson- Albertus Rizaëus – John Hoving – Manuscript - Hamhuis
Havelte '17/3	W van der Wijk – het Hunehuis – 100 jr. Zuivel – Bosnimf – Piet Soer
Meppel 39/3	Rein Schut – Disputen in de Synagoge – Meppeler Bank (Zuideinde 37) – Jac. Nicolaas-Beekelaar – Smederij Greve – L.Wassens => Horesca
Nijeveen 17/3	Café Spoorzicht – Bew. Kolderveen 10 – Het Krakeel - Winkeliers
Odoorn '17/3	Joh. Metelerkamp – Crisis in 't veen – fam. Bebing(he) - Rietmeubels
Oosterhess. 3	Memoires B. Steegen – Jan Eefting – C Hofstede Crull – Toal - Etstoel
Peize nr. 75	Meester J K Gelling – Verdwenen scholen – Sporthal - Kerkhof
Rolde 17/3	naar Rusland (1811-'13) – Brand in Grolloo – Vakantie in Rolde (1908)
Ruinen 17/3	Peter Jochems – Barteld Luning – Arch. Oldenhave-Bos - Mijmeringen
Sleen 20/3	Borstbeeld Jan Naarding – Bewoners Kampsbrink – Uit 't foto-archief
Smilde 14/2	Synagoge en School – Rijpstra – Kerk Bovensmilde – Evert Akkerman
Vollenhove /3	Arn. Waeijer – 2 x Klappe – van Beekhuizen – de Clufte – Drama's
Vries 16/64	Henk Polling – Rhee,ter Aard,Ubbena – Bonifatiuskerk - Brinkstraat
Westerbork 3	Borkerhout – Foto's – School Balinge – Beilerstraat - Witteveen
Westerwolde	Weenderveld – Hotel 'de Poort' – Dinkla – Roege Wilt – Foto's - Ulsda
de Wijk 16/3	Derk Klein – Johann Heinrich Reiber – Bew. Ossesluis - Padvinderij
Zuidlaren 3	Noorder Sanatorium – Herinneringen – Brand (1803) – Dennenoord – Ds. Johannes Ledeboer – Ekkelkamp 1 – Winkel Buiten Cichorei
Zuidwolde /2	Ten Arlo – Nolde – Geert Arends Scheper – Rond de school in Linde
Drenthe 17/4	Van Iddekinge – Admiraal Louis van Heiden – Bewakers Westerbork
Annen 12/4	Maathuis-Oostland - de Groot-Hagting - Tyfus 1852 - Roelf Oostland
Assen 27/4	Beertonnen/putten - Pelinckhuis - Thompson=Coveco - Nijboer Vis - boek Harry de Geeter - Dries Zwikker over Autobedrijf van der Ziel
Beilen 17/4	Boek Holthe - Haverkamp-van Deemter - Haven Beilen dicht - Keuterij Paradijsweg 1, Hooghalen - Monument Julianastraat 29; Brunsting
Bentheim 141	Kokenmühle Lingen - Bauerliche Ahnenforschung - Ben Feringa - Eduard Cordes - Annink & Veltmann - Heinrich Löning - Ds. Naber
Coevorden /3	Sipke Beetstra - Bewoners Markt 10 - Tichelwark - Petrus W. Kramer
Coevorden /4	Bentheimerstraat 36 - Finke - Beckeringh - v.d. Thijnen - Jenever
Diever 17/4	Wink-Haveman - Fotograaf Hans Kuiper - Wouwenaar-Huberts
Dwingeloo /3	Hovinge naast Entinge - Bakker Jans Echten - Hondenkar - Smit-Mos

Eelde 12-'17	Kerst 1944 - Timmerman-Dussel - Roelof Jan Bekkering + expositie
Emmen 17-11	De Emmermeer - Norbruis vs Stukje - 100 jr. gel. - Kasteleins in Erica
Gasselte 4+5	Boek Hunzedal - Bedrijven - De scheper - Arie Hulshof - Huismiddel
Gieten 11-'17	Mobiele Schutterij + namen - Knokpartij - Ziengs schoenen - op zolder
Hardenb.34/4	Smokkel - Jeugdherberg Heemse - Willem Smit - Jerry de Witt - Beuk
Havelte '17/4	Zuivelfabriek Havelte/Uffelte - Hunebed Darp - Molenaars - Bosnimf
Hoogeveen /4	Graftrommels - Hendrik Duitsch - Kachelsmid Meppelink - Boter - Bewoners Alteveerstraat 2 - Hervormde Kerk Pesse - Jeugdsoos Tinck
Meppel 39/4	Schilderstukjes - Harm Smeenge - Turfvaart in Drenthe - Oorlogsdagboek de Vries - Angstig avontuur op IJsselmeer na Shipshow 1987
Nijeveen 17/4	Bewoners Kolderveen 8/10 (o.a. Bouwknecht) - Allerlei 'winkeliers'
Odoorn '17/4	De Hunze-waterval - Bijker/Imker - Pomp-maker Willem Kienecker
Oosterhess. 4	Elders-Eeftings zoon Henderikus - Lopen naar Zweeloo - Ganzenmarkt
Peize nr. 76	Verzameling Ausma (Roden) - naar een nieuw Gemeentehuis in WO I
Rolde 17/4	Toerisme - Harmtje Braam-Klaassens - dhr. Dumbar en 't Ruige Veld
Ruinen 17/4	Schoolschrift 1899 - Oldenhave-Bos - Beeldje Lammechien - Jan Hut
Ruinerwold /4	Toneel UDI - Ver. 'Het Rijwielpad' (1912) - Bewoners Broekhuizen 27
Sleen 20/4	Bewoning aan Kampsbrink/Schaapstreek - Naaicursus 1920 (Wie ?)
Smilde 14/4	Vredeveld transport - Meester Hemke Hemkes - Jan Herm Dol
Staphorst /4	Het spoor (1864-1935) - Werkkamp: Roos, v.d. Sluis, Indexen 2017
Vollenhove /4	Klaas Boes - Beeldenstorm - Voorpoort - Bernars - Pastorie - Dialect
Vries 16/65	Jan de Jonge - Historie dorp Vries - Varkensschouwer - Ballero-spel
Westerbork 4	Café/hotel 'de Koekoekshof' in Elp - Foto's - Tandarts Booij - Eileen
de Wijk 16/4	Nering aan 't Pad (3) - Slager Eshuis - Roel Bakker - Bijbel Hoevenberg
Zuidlaren 4	Goff Miedema - Stationsweg 27 - Markt - Westlaren - de Dorpskerk
Zuidwolde /2	Boerderijenboek dl. 1 Nolde - Hendrik Dekker (later manufacturier)-
Zwartsluis 81	Ali vd Belt - Vroedvrouw - Peter Visser - Turfmarkt en Turfmakelaars
Zweeloo 57	Diaconieveen - Heeling/Habing Meppen - Patentrecht - Hongerwinter

Deze bladen liggen vanaf nu enige tijd ter inzage op de leestafels tijdens de bijeenkomsten van NGV-afdeling. Ook worden ze ter lezing aangeboden aan de bestuursleden van de NGV Drenthe & NW-Ov. Ze worden niet opgenomen in de afdelings-Bibliotheek.

NGV afdeling Drenthe en Noordwest-Overijssel

De afdeling is opgericht op 12 juni 1989.

Afdelingswebsite:

<https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/drenthe-en-noordwest-overijssel/>

Bestuur

- Voorzitter: H. Hillinga (Harm), Helios 11, 7904 HA Hoogeveen *
tel.: 0528-272433, e-mail: voorzitter@drenthe.ngv.nl
- Secretaris: J. Ridderbos (Jan), Frambozenhof 14, 9408BL Assen **
tel.: 0592-350504, e-mail: Jan.Ridderbos@zonnet.nl
- Penningmeester: E.G. Heidmeijer (Bert), Veneweg 37, 7946 LC Waneperveen
tel.: 0522-281642, e-mail: penningmeester@drenthe.ngv.nl
- Alg. bestuurslid: H. Jonkman (Henk), Koggerdaalder 20, 8253 BW Dronten.
tel.: 0321-380494, e-mail: 1e_Bestuurslid@drenthe.ngv.nl
- Alg. bestuurslid: B. de Wit, Vaartweg 141, 9423 RK, Hoogersmilde
tel.: 0592- 459713
- Alg. bestuurslid: J.H.E. Brown-Altena (Jeannette), Oshaarseweg 65, 7958 PR Koekange.
tel.: 0522-452657

REDACTIE THREANT

- Eindredactie: H. Meppelink (Henriëtte)
- Lay-out: H. Meppelink (Henriëtte)
- Genealogie: A. Pol (Anneke)
- Redactielid: J. Ridderbos (Jan)
- Redactielid: J. Pol (Jan)
- Redactieadres: Threatant, p/a A. Pol, Prins Mauritsplein 30-23
7902 AG Hoogeveen, tel.: 0528-271915, e-mail: kopij@drenthe.ngv.nl

- Bibliotheek: H. Jonkman (Henk), Koggerdaalder 20, 8253 BW Dronten.
tel.: 0321-380494, e-mail: Bibliothecaris@drenthe.ngv.nl

- Webmaster: Hillinga (Harm), Helios 11, 7904 HA Hoogeveen
Tel. 0528-272433, e-mail: webmaster@drenthe.ngv.nl

Digitalisering advertenties:

J. Pol (Jan), tel.: 0528-271915, e-mail: janpol48@kpnmail.nl

H.J. Huizing (Hans), tel.: 0522-440717, e-mail: hanshuizing@xs4all.nl

Hulp bij zoeken in Polen en Pruisen:

H.J. Huizing (Hans), tel.: 0522-440717, e-mail: hanshuizing@xs4all.nl

Hulp (algemeen) bij genealogie:

A. Pol-Snippe (Anneke), tel.: 0528-271915, e-mail: jan-annekepol@kpnmail.nl

* en ** = respectievelijk afgevaardigde en plv. afgevaardigde naar de Algemene Vergadering van de NGV.

Afzender:

NGV afd. Drenthe en NW-Overijssel
Frambozenhof 14,
9408 BL Assen